

Miljödepartementet
Kemikalieenheten
Via e-post:
m.registrator@regeringskansliet.se

Datum
2015-09-24

Ert dnr
M2015/2157/Ke

Vårt dnr
2015/155

Beträffande remiss av Naturvårdsverkets rapport Genomförande av systemen med producentansvar för förpackningar, returpapper, elutrustning och batterier - Delredovisning av regeringsuppdrag M2014/1900/Ke.

Näringslivets Regelnämnd NNR har erhållit de aktuella förslaget på remiss och önskar att lämna följande synpunkter.

I det remitterade underlaget presenteras ett flertal förslag som rör producentansvaret för förpackningar, returpapper, teleutrustning och batterier.

Rapporten går direkt in på olika frågeställningar som Naturvårdsverket måste hantera givet att producentansvar blir tillståndspliktig verksamhet och att avgifter ska debiteras för tillsyn. NNR har även läst regeringens uppdrag och den vitala frågan om det är lämpligt och ändamålsenligt med förändringen i fråga om tillståndsprövning finns inte belyst någonstans. Miljöbalken och dess anslutande regelverk är komplext och otydligt på flera sätt. I olika undersökningar om vilka regelverk som är mest betungande och kostsamma att hantera hamnar miljöbalken nästan alltid bland de tre främsta.

Givet detta måste det enligt vår åsikt finnas en djupare analys av skälen för att utvidga provningsförfarandet till fler aktörer. Av underlaget framgår att Naturvårdsverket inte kan redovisa vilka frågeställningar som insamlingsystemen för olika typer av avfallsfraktioner ska hantera. Det hänvisas endast till generella principer som gäller för mer specifik verksamhet med ett geografiskt säte och som i många fall gällt sedan miljöskyddslagen på 70-talet. Den stora skillnaden är att miljöeffekterna här är av mer indirekt karaktär och således väsentligt mer komplexa att såväl sakligt beskriva som att pröva. Det kan därför tyckas naturligt att det borde vara sakliga och väsentliga omständigheter som Naturvårdsverket måste förhålla sig till när lämpligheten med att införa provningsförfarandet väl är föremål för diskussion. I rapporten föreslås istället att myndigheten senare ska presentera någon form vägledning och på det sättet legitimera behovet av provningen.

NNR finner att tillvägagångssättet visar svag respekt för värdet av de resurser detta binder upp i samhället, eftersom några alltid får betala i slutändan. Kostnaderna för producentansvar bärs trots allt i slutet av såväl producent- som konsumentledet där det finns ett alternativt värde. Vi är mycket tveksamma till att myndigheten vill använda avgifter för att täcka alla kostnader eftersom det av regeringsformen följer att det måste åtföljas av en motprestation. Här föreslås det avgifter för att påtala ett behov av något som myndigheten idag inte kan redovisa det sakliga behovet av. Enligt NNR är det ordinärt arbete inom ramen för myndighets ramar och måste således finansieras med anslagna medel. Hela ärendet tycks vara motiverat av att tillämpa avgiftsbegreppet på ett för statskassan optimalt sätt och därmed finna nya finansieringsmöjligheter.

Vi anser att regeringen måste börja med att redovisa själva problembilden och de alternativ som kan finnas för att lösa identifierat problem istället för att fokusera på några diffusa skäl som kan legitimera de nu presenterade författningsförslagen. I frågan om rättsläget om avgifter finner vi att Miljödepartementet bör studera domen från HFD 2013 ref 30, där vi menar att det remitterade ärendet måste kunna förhålla sig till de fyra rekvisiten som domen lyfter fram och som här knappast kan anses vara uppfyllda. I övrigt finner vi att myndigheter enligt förvaltningslagen har en uttalad serviceskyldighet och av det följer att det knappast går att belasta ett kollektiv med avgifter för att ta fram olika typer av styrdokument som är direkt kopplat till, eller en följd av, myndighetens uppdrag.

NNR avstyrker mott ovanstående skäl presenterat förslag och anser att det inte kan ligga till grund för presenterade författningsändringar.

Näringslivets Regelnämnd

Tomas Lööv